פטומי מילי. מין הלוז מלא דברי תגמומין בעלמא לפטם את לבו: **הא לא אמר ליה מדעתיה אסור.** לעמת על כרחיה מקיים תגמה לפיכך הילכך מכר והוה ליה כרצית ולא אמרי׳ פטומי מילי ניתנו הואיל ולא אתני מוכר: **א״ל.** הא דרבא נעשה כאומר מדעתיה אמת. הכי אמר רבא לעילו מאי שנא דיפא אמר רבא ומאי שנא סיפא דיפא כיון דבעי מוכר לאתנויי ולא אתני והלוקח קאמר ליה מנפשיה נעשה כאומר ליה מדעתיה אמחזינה אם לרבה ואע״ג דלא פרים מדעתיה כמאן דפירים דמי ואין עליו לכופו הלכך ג״ע מהדריגהו אמת הוא דהדר זבין להו: **דלמא לה גיטא לדביסה.** שלא תזקק ליבום ולא כתב לה על תנאי אם מתי: **פטומי מילי.** אין לאמירה זו קבלת תנאי אלא נאמנו ואם תרצה תעשה לאחר: **ואי לאו פטומי מילי מאי.** ואף אם לאמרה נאמת ובקבלת שבועה גמורה מאי: **בדידה קיימא כו׳.** בתמיה. הגט אינו אלא מדעת האיש ולריך למוסרו לה על התנאי ואם לא התנה בשעת נתינה תנאי אלא אינו כלום ואפי׳ לאמרה קודם לכן ולא דמי לממון דמשעבד נפשיה בדיבוריה: **בשעת מתן מעות.** התנה על מנת כן קונה הכל ואם לאחר מתן מעות התנה אין בדבריו כלום: **דרדקי קריעי.** בתמיה. וכי לא אדם גדול הוא לא קרעו אלא טעם: **אני אומר אממכתא קניא.** הייתי לריל לומר קנה הכל לאמכתא קניא אבל מניומי אלוק עלי והחזירני מדברי. והא אמכתא היא הבטחה בעלמא לממון דבריו שאם לא ימלא דבריו יתן לו שום מאתים במנה: **רבי יוסי.** בפרק גט פשוט (ג״ב דף קמח.) מי שפרע מקלת מוזו והשליש את שטרו כו׳:

ומיבעיא

פטומי [א] **מילי בעלמא הוא.** דוקא הכא שכבר עמדו על סוף לקנות שלא באחריות והיה מלטער הלוקח שלא היה מתרלה המוכר למוכרה באחריות והוא לא היה רולה להניח מלקנותה בשביל כך ולהכי הוי פטומי מילי בעלמא אבל בשעת מתן מעות שהיה הלוקח בטוח שיש לו קרקע באחריות כמו שפתח לו המוכר ופקח עיניה למ״ד [באחריות] לאו טעות סופר הוא או לאחר תגיאם וכן בסמוך מיירי שמתרלה וגמר בדעתו ובפיו לגרום שלא תגלי והיא בחתה לגחמו בדביריה:

קמ״ל. פירוש הכי נמי מדעתה דילה מקנה לה אינו חוזר דגם היא לא אמרה שלא פטומי מילי משמע הכא דס״מ המגרש אפי׳ אם אם עמד אינו חוזר בגט וכן משמע במי שמחזו (גיטין דף עה: ושם) שהולרך שמואל לתקן בגיטך דשביב מרע אם מתי יהא גט ואם לאו לא יהא גט ומכאן מקשה ר״ת על פ״ה ור״ם דפי׳ הא לאמר רב הונא במי שמחזו (שם דף עג: ושם) גיטו הרי הוא כמתנתו מה מתנתו אם עמד חוזר אף גיטו אם עמד חוזר ופי׳ לאפי׳ ס״מ מקי לכאורה גט אפי׳ אם עמד חוזר כמו במתנה ומיהו י״ל סוגיא דהכא ושמואל פליגי אדב הונא ושוב פליגי עליה אפי׳ בשביל אשה ושוב מקשה ר״ת אם על פירושו ומפרש דב הונא אמאמר מתניתין דהאי קאי אמהיוס אם מתי מחולי זה כו׳ אבל בשטרות אפי׳ מודה ר״ב הונא דאינו יכול לחזור ושם (ד״ה אמר) מפורש:

לאחר מתן מעות לא קנה אלא בנגד מעותיו. ות״ת יקשה לרפיך בשמוך מי ק״ל קני לגובייתא והלא אמר ליה קני הכל לסוף ג׳ והכל אינו קונה ולכך אף כנגד מעותיו לא יקנה ותע״ג דלעיל בפרק הזהב (דף מח: ושם) אמרינן גבי ערבון שקונה כנגד ערבונו מע״פ שהתנה עמו כפליים אפי׳ לפי שעות ערבון לקנות כנגדו עד שיבית שאר מעות ויקנה הכל אלא שאמתנה שאם יחזור בו מוכר שיקנה כפליים וי״ל דהכא ה״פ לאחר מתן מעות לא קנה אלא אם התנה עמו קני לגובייתא קני כנגד מעותיו ות״ת כי התנה עמי לגובייתא לא ליקני לאמכתא הוא כדפירש לקמן וי״ל דהכא רב הונא קאמר לה לאמר בשעת מתן מעות קנה הכל אע״ג דבשאר מתן מעות קנה אמכתא לא קני בסמוך ה״נ אלא בשעת מתן מעות קני לכל הפחות כנגד מעותיו:

ומניומי אמר אממכתא לא קניא. כלומר החזירני מדברי כדפי׳ בקוג׳ ות״ת אלא מניומי עמי קבלה רב נחמן בפרק גט פשוט (ג״ב דף קמח. ושם) מדקאמר אב מצוה אמר רב חלה כר׳ יוסי ומיהו יש ספרים דגרסי הלכה כר׳ יוסי ואי אפשר לגרוס כן דהמוכה בפרק ר׳ (לקמן נדרים) (נדרים דף כז.) גבי ההוא (ו) דאמתפים זכוותיה בב״ד ואמר מי לי אמינא עד תלמין יומין ליבטלו זכוותי ולא אתא אמר רב הונא בטילין זכוותיה ופריך והא אממכתא היא ומשני אלא הכא דאמתפים ופריך כל היכא דאמתפים לאו אממכתא היא והתנן מי שפרע מקלת מוזו והשליש שטרו כו׳ ואמר רב נחמן אמר רבה בר חנה אמר רב אין הלכה כר׳ יוסי ועוד ק׳ דאמאי פריך התם אדרב הונא מדרב נחמן והא רב הונא פליג עליה הכא ואמר בשעת מתן מעות קונה הכל ואית ליה לאממכתא קנייא (ז) ומיהו לרב הונא ים ליתן טעם דבשעת מתן מעות לא חשיב לה אממכתא דהתם בנדרים ולאי הוי אממכתא דאין חפץ שיתקיים הקנס והגוזמא אלא מתנה כך להסמיך חבירו על דבריו אבל הכא על דעת כן מלוהו מעותיו שהרי השדה משועבדת בידו אם לא יתן לו עד שנים אבל לרב נחמן דאמר לקח לאחר מתן מעות קונה הכל לא יתכן טעם זה ומפרש ר״י טעם שוה לשניהם להכא קני טפי מבעלמא שבתחילת המשכנתא הוי קנס כעין מקח וממכר שמקנה לו כל הקרקע להשתעבד לו בתורת משכון וגם עשה לו טובה בהלואה הלכך כשמתרלה לו שיהא שלו אם לא יתן לו עד ג׳ שנים יש בדעתו לקיים ולא להסמיכו על דבריו אמר כן אלא גומר בדעתו להקנות לו לרב הונא כדאית ליה ולרב נחמן מקמי דהדר ביה כדאית ליה ומשום הכי בעלמא דהך אממכתא מאחר אממכתא אחרי שפיר (ו) (נמי) למניומי ולרב נחמן בתר דהדרו ליה מניומי דמהני הכא מעכשיו אלא בשלא ג״ד חשוב ובפ״ג דנדרים (דף כז:) אמרי׳ והלכתא אממכתא קנייא והוא הדקו מיניה בב״ד חשוב ואפי׳ הכי מיניה היינו קנין סודר וקנין סודר אינו אלא מהני לקנות בו אחר זמן כיון דבההיא שעתא כבר הדר קודר למרי׳ כדאמר בפרק השותפין בנדרים (דף מח:) [ב] גבי אמאר בשאר אממכתות אפי׳ מעכשיו לא קני אלא דוקא בב״ד חשוב ומיהו קנס שעושין בשעת שידוכין מהני אפילו לא קנו בב״ד חשוב כיון שנוהגין בו כל העולם מידי דהוי אמיטומתא דלקמן (דף עד.) דקניא ועוד דבדין הוא להתחייב כל האומר בו כיון שמניים את מבירו וכן אם קבל עליו במלמד בשעה שהבירוהו קנס אם יחזור בו ולא נמלא מלמד אחר מוזמן אין זה אממכתא אלא קנס גמור כיון שאמפילו והוי כמו [לקמן דף קד.] אם תוביר ולא תעביד אלא במיטצא דלאו אממכתא היא ות״ת בפרק הרבעה נדרים לפרוך מרב נחמן אלא טפי ה״ל למיפרך אלא הוא הדב הוא אלא אמר ליה הכא לאממכתא לא קני ע״פ דתפיס המוה והוי כמו שתפיס להתם דקאמר לאחר מתן מעות לא קנה וי״ל להתפיסה דהכא הוי במקרקעי לא חשיב להתם הוי במטלטלי [ב] ור״ת תירן אקושיא דלעיל אלא קשיא אלא דרב הונא דאמר הכא בשעת מתן מעות קנה אדרב הונא דנדרים דהכא קני משום דתפיס מלוה גופיה ולעיל בפרק הזהב (דף מח:) דלא קני מוכר הערבון מע״ג דתפיס ליה היינו משום דלא קני לוקח כפלייס לחיובו לא תפיס:

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

ג) [עי׳ תוס׳ ניטין עה. ד״ה ומיהו], ד) [לקמן עג: קד: קו. קיו: ב״ב קסח. קעב. סנהדרין כד:], ה) [לעיל מח: ד״ה], ו) דף סה:], ז) ל״ל בפ׳ ג׳ דנדרים, ח) כ״ל ד״ה ומניומי

הגהות הב״ח

(א) תוס׳ ד״ה ומניומי וכו׳ נגי ההוא גברא דתמתפים: (ב) **בא**״ר ומיהו לרב הונא. נ״ב כלומר אבל בלא ר״ג לא קשיא דרב הונא מדרב הונא דבסוגיא דלהדיא משמע דתופס בפשיטות אלישע דרב הונא דאממכתא לא קניא וכמ״ש ס״ל דקניא בשעת מתן מעות דיש ליתן טעם דבשעת מתן מעות לאו אדעת כן הלוהו כו׳ אבל לר״י ליכא למימר שהוזילו. שהרי כשהוזיל מילתא ר״י ס״ל דלא מיירי שהוזיל לאחר מתן מעות אל